

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **J.M.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i innych,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 10 sierpnia 2017 r.,
kasacji obrońcy skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 11 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w I.
z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt VI K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu
adw. K.K.K. – Kancelaria Adwokacka w I. kwotę 442,80 zł
(czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23
% VAT, tytułem sporządzenia i wniesienia kasacji na rzecz J.M.;**
- 3. zwolnić skazanego J.M. od ponoszenia kosztów sądowych
za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w I. wyrokiem z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt VI K (...),
uznał J.M. za winnego tego, że:

I. „w dniu 20 maja 2013 roku w I. na ul. W. kierował samochodem osobowym
marki N. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości z wynikami: w I próbie – 0,87

mg/l, w drugiej próbie 0,92 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”, tj. przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k.;

II. „w dniu 11 czerwca 2013 roku w I. przy ul. D. po uprzednim wyłamaniu zamka drzwi kabiny i uruchomieniu silnika usiłował dokonać kradzieży do koparko - ładowarki marki C. wartości rynkowej 75.600,00 zł, na szkodę S.G., lecz zamierzonego celu nie osiągnął albowiem został spłoszony przez stróża”, tj. przestępstwa określonego w art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.;

III. „w dniu 27 maja 2014 roku w I. przy ul. Ś. dokonał umyślnego uszkodzenia mienia poprzez uderzenie pięścią w prawe lustro zewnętrzne pojazdu marki F. o nr rej. (...), w wyniku czego zostało ono zerwane, powodując straty w kwocie 1.181,65 zł na szkodę S.W.”, tj. przestępstwa określonego w art. 288 § 1 k.k.;

IV. w okresie od 25 do 26 maja 2014 roku w I. przy ul. M. dokonał umyślnego uszkodzenia mienia poprzez uderzenie w poszycie balustrady balkonu, powodując straty w kwocie 277 zł na szkodę I.S.”, tj. wykroczenia określonego w art. 124 § 1 k.w.

Za czyny z pkt. I – III J. m. został skazany na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd orzekł jednocześnie wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł, zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, do których uprawnienie do kierowania stwierdza prawo jazdy kategorii B na okres 3 lat, oraz obowiązek naprawienia szkody na rzecz S.W.. Natomiast w odniesieniu do czynu z pkt. IV na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie umorzono.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca z urzędu oskarżonego zaskarżając wyrok w części, za wyjątkiem rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania za czyn z opisany w pkt. IV wyroku. W apelacji podniesiono zarzuty obrazu art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 167 k.p.k. oraz art. 193 § 1 k.p.k., co do zasady podważając ustalenia faktyczne poczynione w sprawie i możliwość przypisania oskarżonemu sprawstwa za czyny, które zostały ujęte w części dyspozytywnej. Obrońca wniosła o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconych mu czynów, alternatywnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 11 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił wyrok sądu *meriti* w ten sposób, że podstawy prawne skazania oskarżonego w zakresie czynów z pkt I – III uzupełniał o przepis art. 4 § 1 k.k., w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymując w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca skazanego J.M., która zaskarżyła go w całości, zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia to jest przepisów z art. 6 k.p.k. w zw. z art 117 § 2a k.p.k. w zw. z art. 376 § 2 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie wniosku obrońcy oskarżonego o odroczenie rozprawy w dniu 11 stycznia 2017 r. i przeprowadzenie rozprawy pomimo tego, że oskarżony J.M. przebywał w Zakładzie [...] w Ś., co jednoznacznie uniemożliwiało mu udział w wyznaczonej na ten dzień rozprawie”.

W konsekwencji obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w B. i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na wniesioną kasację, oskarżyciel publiczny wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym. Znajduje się ona wręcz na granicy dopuszczalności, bowiem sformułowany w niej zarzut podniesiono w oderwaniu od stanu procesowego sprawy. Uprawniało to Sąd Najwyższy do jej oddalenia na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 3 k.p.k.

Obrońca skazanego J.M. upatruje naruszenia międzynarodowego standardu konwencyjnego (art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, gwarantującego prawo do rzetelnego procesu karnego – tak w uzasadnieniu kasacji), oraz – co do zasady – prawa do obrony oskarżonego określonego w art. 6 k.p.k. w zw. z art. 376 § 2 k.p.k. oraz art. 117 § 2a k.p.k., poprzez przeprowadzenie rozprawy odwoławczej w dniu 11 stycznia 2017 r., mimo nieobecności oskarżonego J.M. i nieuwzględnienie wniosku obrońcy złożonego na rozprawie o jej odroczenie.

W pierwszym rzędzie podkreślić należy, że ze znajdującego się w aktach sprawy protokołu rozprawy z dnia 11 stycznia 2017 r. (k. 566) nie wynika, aby obrońca składał w tym terminie tego rodzaju wniosek. Protokół ten, co do którego

nie złożono wniosku o jego sprostowania, wskazuje, że na rozprawie tego dnia stawiał się w zastępstwie adw. K.K.K. apl. adw. M.S. , który przedkładając stosowne upoważnienie, podtrzymał stanowisko wyrażone w apelacji i wniósł jedynie o zasądzenie kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Jak trafnie zauważa Prokurator w odpowiedzi na kasację wniosek o odroczenie rozprawy został złożony przez zastępującego adw. K.K.K. adw. P.B. na rozprawie w dniu 26 października 2016 r., i wniosek ten został wówczas przez sąd rozpoznany pozytywnie. Jednocześnie Sąd zobligował obrońcę do wskazania w terminie 3 dni szpitala, w którym przebywa oskarżony. Na podstawie informacji uzyskanej od obrońcy (k. 552) Sąd Okręgowy ustalił (pismo ze szpitala z dnia 16 listopada 2016 r. – k. 556), że planowana jest kontynuacja leczenia J.M. za ok. 2-3 tygodnie, w związku z czym kolejny termin rozprawy odwoławczej wyznaczono na dzień 11 stycznia 2017 r. O terminie tym strony zostały zawiadomione. J.M. odebrał zawiadomienie w dniu 28 listopada 2016 r. w Szpitalu w Ś. (k. 561), a następnego dnia tj. 29 listopada 2016 r. osobiście pokwitował odbiór zawiadomienia w miejscu zamieszkania w Inowrocławiu.

Przedstawiony wyżej przebieg postępowania przed Sądem odwoławczym jednoznacznie przeczy twierdzeniom obrońcy, że w toku kontroli instancyjnej doszło do rażącego naruszenia prawa oskarżonego do obrony przez przeprowadzenie przez Sąd drugiej instancji rozprawy apelacyjnej pod jego nieobecność w sytuacji zgłoszonego przez obronę wniosku o jej odroczenie. Całkowicie nieuprawnione było przy tym wskazanie, jako naruszonego art. 376 § 2 k.p.k., który dotyczy rozpoznania sprawy na rozprawie odroczonej lub przerwanej pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa. Udział oskarżonego w rozprawie odwoławczej regulują przepisy art. 450 § 2 i 3 k.p.k. Zgodnie z pierwszym z nich stawiennictwo oskarżonego na tej rozprawie jest obowiązkowe wyłącznie wtedy, gdy prezes sądu lub sąd uzna to za konieczne. W sprawie J.M. taka decyzja procesowa nie została wydana. Z kolei niestawiennictwo należycie zawiadomionego oskarżonego, którego obecność nie jest obowiązkowa, nie tamuje rozpoznania sprawy, chyba że usprawiedliwił należycie swoje niestawiennictwo i wniósł o nieprzeprowadzanie czynności bez jego obecności (art. 117 § 2 k.p.k.). Jak to wskazano wyżej, w toku rozprawy w dniu 11 stycznia 2017 r. tego rodzaju

okoliczności nie wystąpiły, bowiem uczestniczący w rozprawie obrońca wniosku o odroczenie rozprawy nie złożył, a przeprowadzenie tej czynności procesowej pod nieobecność oskarżonego, prawidłowo powiadomionego o terminie, było dopuszczalne.

Podsumowując przypomnieć należy, że kasacja jest środkiem nadzwyczajnym i w świetle utrwalonego orzecznictwa oraz poglądów doktryny uchybienie inne niż określone w art. 439 k.p.k. powinno odznaczać się podobnym stopniem wpływu na treść zapadłego rozstrzygnięcia jak w przypadku bezwzględnych podstaw odwoławczych. Co więcej, uchybienie prawu (albo podstawa z art. 439 k.p.k.) musi zaistnieć w rzeczywistości. W realiach niniejszej sprawy, w świetle poczynionych zauważeń, jakiegokolwiek ograniczenie prawa do oskarżonego J.M. na etapie postępowania apelacyjnego nie wystąpiło.

Z tych względów, przy braku stwierdzenia okoliczności, które obligowałyby Sąd Najwyższy do orzekania w szerszym zakresie (art. 536 k.p.k.), orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Sąd Najwyższy zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego z przyczyn tożsamyh do wskazanych w postanowieniu Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt WKK [...].

Natomiast zasądzając na rzecz obrońcy z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej, których podstawę prawną stanowi przepis art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o advokaturze (tj.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1999 ze zm.), kierowano się treścią § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 oraz § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714 ze zm.) oraz przepisem § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia, zgodnie z którym należna od Skarbu Państwa w takim wypadku opłata podlega podwyższeniu o stawkę podatku od towarów i usług.